

**UCHWAŁA NR IX.52.2024
RADY GMINY BIAŁOŚLIWIE**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Białosławie na
lata 2025 – 2027”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Białosławie na lata 2025 – 2027, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Białosławie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Dawid Tatera

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA
RODZINY NA
TERENIE GMINY
BIAŁOŚLIWIE NA
LATA 2025 - 2027**

Rozdział I

Wprowadzenie

Gminny program wspierania rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Białośliwie opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Rodzina jest grupą społeczną a także placówką wychowawczą, która ma wpływ na socjalizację i wychowanie dziecka, stanowi pierwsze i najważniejsze środowisko opiekuńczo-wychowawcze dziecka. W dzisiejszych czasach wiele rodzin żyje w odosobnieniu emocjonalnym

a także społecznym, przez co poświęca zbyt mało czasu dziecku, nie wypełniając swoich zadań rodzicielskich co w konsekwencji niesie za sobą problemy wychowawcze u dzieci i młodzieży. Rodzina jest również środowiskiem realizacji społecznej natury człowieka. Pierwsza socjalizacja, a więc wprowadzenie dziecka w większą grupę społeczną dokonuje się przy jej współudziale.

Zapewnia ona nawiązanie trwałych kontaktów z otoczeniem. Socjalizacja w rodzinie to wprowadzenie w życie poprzez uczenie się zachowań, pełnienie ról społecznie akceptowanych i rozwój postaw społecznych. Rodzina jest potrzebna każdemu, to właśnie ona daje pokonać wszelkie trudności i tworzy więzi. Atmosfera jaka panuje w rodzinie ma zasadnicze znaczenie w prawidłowym rozwoju dziecka i kształtowaniu się jego osobowości. Słaba kondycja rodziny, brak umiejętności rodziców i ich nieprawidłowe postawy mogą powodować destrukcję życia młodego człowieka. Priorytetem w pomocy dzieciom jest objęcia wsparciem całej rodziny, głównie rodziców dziecka. Wcześnie otrzymana pomoc zwiększa szansę na poprawę jakości życia dorastającego człowieka. Wsparcie ma również istotne znaczenie w rodzinach, które funkcjonują prawidłowo, a w których kobieta spodziewa się dziecka w wadą letalną bądź doświadczyła śmierci dziecka w łonie matki. Pozostawienie rodziny samej w tym trudnym dla niej momencie można generować kolejne problemy, które obciąża cała rodzinę. Dużym wsparciem dla rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest pomoc asystenta rodziny.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji

z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo– wychowawczych. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rozdział II

Diagnoza społeczna w Gminie Białośliwie

Gmina Białośliwie jest gminą wiejską, w skład której wchodzi dziewięć sołectw: Białośliwie, Niezychowo, Tomaszewo, Krostkowo, Dębówko Nowe, Dębówko Stare, Pobórka Wielka, Pobórka Mała oraz Dworzakowo. Gmina położona jest na północnych krańcach województwa wielkopolskiego. Na jej terenie zlokalizowane są następujące placówki oświatowe: Samorządowe Przedszkole w Białośliwiu, Szkoła Podstawowa w Białośliwiu. Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny poprzedzone zostało analizą danych o osobach i rodzinach zamieszkujących na terenie Gminy Białośliwie.

**Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Białośliwie w poszczególnych wsiach
na koniec listopada 2024 r.**

Wieś	Liczba mieszkańców
Białośliwie	2553
Niezychowo	557
Niezychówko	36
Krostkowo	266
Dębówko Nowe	188
Dębówko Stare	47
Pobórka Wielka	402
Pobórka Mała	50
Dworzakowo	246
Tomaszewo	81
Otylin	23
Jańczyn	24
Wymysłowo	31
Razem	4512

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Białośliwiu

Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty. Sąd rodziny decyduje o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej w przypadku nieprawidłowego wypełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców. Ośrodek zatrudnia jednego asystenta który obecnie współpracuje z 8 rodzinami.

Liczba dzieci z terenu Gminy Białośliwie, umieszczonych w pieczy zastępczej na dzień 30.11.2024 r.:

- w rodzinach zastępczych przebywała 4 dzieci;
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 1 dziecko.

Tabela nr 1. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w latach 2020 - 2024.

Liczba rodzin objętych asystenturą w poszczególnych latach.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
	9	7	8	7	8

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z powyższej tabeli w 2024r. wsparciem asystenta zostało objętych 8 rodzin, w których przebywa 19 dzieci. Środowiska w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze i nie tylko zaliczane są do grupy wysokiego ryzyka. Dysfunkcje te wymagają stałego monitorowania rodzin przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

Od stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”. Zgodnie z w/cyt. ustawą rodzina może skorzystać z poradnictwa asystenta w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka. Wsparcie to ma być realizowane przez zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży.

Praca asystenta ma polegać na wspieraniu rodziny w procesie organizowania kompleksowej pomocy. Asystent rodziny koordynuje różnorodne usługi w zakresie poradnictwa specjalistycznego, umożliwiając przewycięzenie trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, rehabilitację społeczną i zawodową, a także ułatwianie dostępu do wsparcia psychologicznego oraz pomocy prawnej w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych.

Rozdział III

Planowane rezultaty

- zminimalizowanie problemów opiekuńczo-wychowawczych, występujących w rodzinach,
- wzmocnienie relacji i więzi rodzinnych,
- wzrost umiejętności wychowawczych w rodziców,
- poprawa komunikacji w rodzinie,
- nabycie przez rodziny umiejętności określania i pełnienia swoich ról społecznych,
- zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do rodzin zastępczych,
- podniesienie samooceny, wzmocnienia poczucia własnej wartości,
- poznanie swoich potrzeb, mocnych stron i wykorzystania tej wiedzy w życiu codziennym,
- poprawa sytuacji materialnej i bytowej rodziny,
- poprawa bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży,
- poprawa sytuacji mieszkaniowej rodzin,
- pomoc w dostępie do opieki zdrowotnej i diagnostyki prenatalnej dla kobiet w ciąży,
- podniesienie świadomości w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę, przezwyciężenie trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka.

Rozdział IV

Cele i zadania programu

Głównym celem Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2025-2027 jest wsparcie i stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w rodzinach zagrożonych problemami które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzin oczekujących narodzin dziecka szczególnie z wadą letalną i już wychowujących dzieci z taką wadą.

Tabela 3. Cele szczegółowe Gminnego Programu wspierania Rodziny:

	CELE		ZADANIA
1.	<i>Wspieranie rodziny</i>	<i>a)</i>	<i>diagnozowanie środowisk rodzinnych, systematyczne rozpoznawanie i analizowanie problemów występujących w rodzinie:</i> - ochrony i opieki zdrowotnej, - realizacji potrzeb materialnych, - nauki i wykształcenia,

			- realizacji potrzeb kulturalnych.
2.	<i>Promowanie wartości rodzinnych</i>	a)	<i>promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnej:</i> - spotkanie rodzin organizowane przez instytucje publiczne, - umacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych,
		b)	<i>działalność edukacyjno – informacyjna na rzecz promowania rodziny:</i> - aktywne uczestnictwo rodziny w życiu publicznym,
		c)	- organizowanie kursów, warsztatów, <i>propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci:</i> - wspieranie wychowawczej roli szkoły, klubów sportowych, kółek zainteresowań, - promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.
3.	<i>Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu</i>	a)	<i>udzielanie wsparcia materialnego ubogim rodzinom z dziećmi, zagrożonym bezradnością w kwestiach opiekuńczo- wychowawczych:</i> - świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych, - pomoc rodzinom wieloproblemowych w dostępie dzieci do przedszkoli, - zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu, - pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne, - udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych, - współorganizowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programu profilaktycznego dla dzieci i rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie, - pomoc rodzicom i dzieciom z niepełnosprawnością,
		b)	<i>wspieranie rodzin zagrożonych patologią i rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów:</i> - systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo- wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym,

		<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowana sieć poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, - promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psycho-edukacyjnych, skierowanych do rodziców i rodzin, - zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny, - zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego przez sport, rekreację, kulturę i naukę,
4.	<i>Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży</i>	<p>a) <i>rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych, - realizacja potrzeb kulturalnych oraz wdrażanie do życia społecznego i środowiskowego, - edukacja etyczna i estetyczna dzieci i młodzieży, <p>b) <i>wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych, <p>c) <i>promowanie aktywności młodego pokolenia:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów dziecięcych i młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego, - uświadamianie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
5.	<i>Wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem</i>	<p>a) <i>podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działalności szkoleniowej w celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin np. asystent rodziny, - rozwój specjalistycznego wsparcia (psycholog, psychiatra, terapeuta rodziny, seksuolog), <p>b) <i>inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie wspólnych działań różnych podmiotów w zakresie tworzenia kompleksowych programów na rzecz rodziny.

Rozdział V

Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są rodziny dotknięte bezradnością, problemami uzależnień, bezrobociem i przemocą. Jednocześnie program skierowany jest do kobiet w ciąży i ich rodzin, upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu dziecka, powstałej w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Rozdział VI

Realizatorzy programu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie
- Urząd Gminy w Białosłiwie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile
- Powiatowy Urząd Pracy w Wyrzysku
- Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich w Chodzieży
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białosłiwie
- Zespół Interdyscyplinarny Gmina Białosłiwie
- Posterunek Policji w Białosłiwie
- Gminny Ośrodek Kultury w Białosłiwie
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Białosłiwie: Samorządowe Przedszkole, Szkoła Podstawowa
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe stowarzyszenia i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, działające na rzecz dziecka i rodziny.

VII

Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań określonych w Programie Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 dla Gminy Białosłiwie są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny środki własne gminy, dotacje z budżetu

państwa, środki pozyskiwane z funduszy unijnych, środki pozabudżetowe np: programy ministerialne, fundacje.

VIII

Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania rodziny na lata 2025-2027 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

IX

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Białośliwie oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

UZASADNIENIE

do uchwały Nr IX.52.2024 Rady Gminy Białośliwie z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Białośliwie na lata 2025 – 2027”.

Zgodne z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast art. 179 ust. 2 wskazuje, że programy uchwalane są przez Radę Gminy, z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. Program określa kierunki działań w zakresie wspierania rodzin sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z terenu gminy Białośliwie na lata 2025-2027.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.